

Kouzelný Atlas

Putování Časem

Veronika Válková

— KRÁLOVNA —

MARIE TEREZIE

bambóok

Illustrace

PETR KOPL

KOUZELNÝ ATLAS PUTOVÁNÍ ČASEM

Veronika Válková

____ KRÁLOVNA ____

MARIE TEREZIE

bambóok

JMENUJU SE BÁRA.

JE MI DVANÁCT, ZAČALA JSEM CHODIT DO ŠESTÉ TŘÍDY A JAKO KAŽDÉ DÍTĚ SE POŘÁD ROZČILUJU S RODIČI. OPRAVDU BY MĚ ZAJÍMALO, PROČ DOSPĚLÁCI MYSLÍ JEN NA SEBE A JSOU PŘESVĚDČENÍ, ŽE PRO JEJICH DÍTĚ JE DOBRÉ ZROVNA TO, CO ONI SI MYSLÍ, ŽE JE DOBRÉ. NĚKDY SI PŘIPADÁM JAKO ŠACHOVÁ FIGURKA. ŠOUPNOU MĚ TAM, KDE MĚ CHTĚJÍ MÍT, A JEŠTĚ ČEKAJÍ, ŽE Z TOHO BUDU NADŠENÁ. NEMŮŽU SE DOČKAT, AŽ VYROSTU A PŘESTANOU SI SE MNOU DĚLAT, CO CHTĚJÍ... TAK TŘEBA: JSEM JEDINÁČEK. NIKDY MĚ NEBAVILO BÝT JEDINÁČEKEM. A KDYŽ JSEM SE NAŠE POKOUŠELA PŘEMLUVIT, ABY MI POŘÍDILI SOUROZENCE, SNAŽILI SE MI NAMLUVIT, ŽE TAKHLE JE TO PRO MĚ LEPŠÍ. KDYBY NÁS BYLO VÍC, NĚMOHLA BYCH PRŮ CHODIT NA FRANCOUZŠTINU A GYMNASTIKU A NA PIÁNO A NĚMOHLI BYCHOM NA DOVOLENOU DO ŘECKA, PROTOŽE BYCHOM NA TO NĚMĚLI PENÍZE. A V DĚTSKÉM POKOJÍČKU BYCHOM SI SKÁKALI PO HLAVĚ. VŮBEC JE NĚNAPADLO, ŽE BYCH KLIDNĚ OŽELELA FRANCOUZŠTINU NEBO GYMNASTIKU NEBO PIÁNO. KDYBYCH MĚLA SÉGRU, MOHLY BYCHOM CHODIT TŘEBA JEN NA GYMNASTIKU, ALE SPOLU. NEBO ŽE BYCH BYLA RADŠI CELÉ LÉTO SE SÉGROU NA CHALUPĚ U BABI JIZERSKÉ A LÍTALA PO LESE, NEŽ SE S NIMI SAMA ŠKVAŘILA NA PLÁŽI V ŘECKU. A ŽE BYCH SI SE SÉGROU S RADOSTÍ SKÁKALA PO HLAVĚ, V POKOJÍČKU I JINDĚ. PRAVDA JE, ŽE PRO NĚ JE POHODLNĚJŠÍ MÍT JEN JEDNO DÍTĚ. SLYŠELA JSEM, JAK SE O TOM MAMINKA BAVÍ S TĚTOU MIRKOU, KTERÁ MÁ DVA KLUKY, MOJE BRATRANCE. A TETA JÍ ŘÍKALA, AŽ SI UVĚDOMÍ, ŽE SICE TEĎ ONI MAJÍ NA STAROSTI JEN JEDNO DÍTĚ, ALE ŽE TO DÍTĚ, TEDY MĚ, TAKY ODSOUDILI K TOMU, ŽE BUDE MÍT JEDNOU NA KRKU DVA NEMOHOUCÍ STAŘÍKY. MAMINKA PAK S TĚTOU NĚJAKOU DOBU NEMLUVILA. ALE MNĚ PŘIPADÁ, ŽE TETA MÁ PRAVDU. JAK MÁM JEDNOU ZVLÁDNOUT SAMA SE POSTARAT O NĚ OBA, KDYŽ PRO NĚ DVA JE TEĎ NÁROČNĚ STARAT SE O MĚ JEDNU? NENÍ TO FÉR.

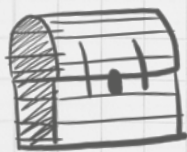
A DRUHÁ VĚC: NAŠI NÁS PŘESTĚHOVALI. DONEDÁVNA JSME BYDLELI V PANEĽÁKU V PRAZE NA JIŽNÍM MĚSTĚ. PODLE MĚ NÁM TAM NIC NECHYBĚLO. ALE NAŠI PŘÍŠLI S TÍM, ŽE BYT JE MALÝ, ŽE JE V PRAZE HROZNÉ ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ A VŮBEC, A KOUPILI DŮM SE ZAHRADOU KOUSEK OD PRAHY. MAMINCE JE TO JEDNO, PRACUJE JAKO PŘEKLADATELKA, TAKŽE VĚTŠINU PRÁCE VYŘIZUJE PŘES MAILY, TATÍNKOVI TAKY, PROTOŽE SE DO PRÁCE DOSTANE AUTEM SKORO STEJNĚ RYCHLE, JAKO KDYŽ DŘÍV JEZDIL METREM A TRAMVAJÍ. ALE ODSKÁKALA JSEM TO JÁ, PROTOŽE ODSUD NEMŮŽU DOJÍZDĚT DO STARÉ ŠKOLY. TAKŽE JSEM PŘÍŠLA O VŠECHNY KAMARÁDY A KAMARÁDKY, SE KTERÝMI JSEM PĚT LET CHODILA DO TŘÍDY. O TĚREZKU, MOU NEJLEPŠÍ KAMARÁDKU, SE KTEROU JSME VŽDYČKY SEDĚLY V JEDNĚ LAVICI, O MIKULÁŠKA, KTERÉMU JSEM DÁVALA OPISOVAT ÚKOLY Z MATIKY A ON MI ZA TO NOSIL BONBONY, O KATKU, DÁŠU... ALE HLAVNĚ ŽE JSEM NA ČISTÉM VZDUCHU, ŽE? DALŠÍ DOSPĚLÁCKÉ SOBECTVÍ. PŘESTOŽE JE TEN DŮM OPRAVDU VELIKÝ A JE POROSTLÝ ZELENÍ, O KTERÝCH SI DOSPĚLÁCI MYSLÍ, ŽE JE TO BŘEČTAN NEBO PSÍ VÍNO, ALE ZELENÍ SE JEN TAK TVÁŘÍ, A KDYŽ JE NIKDO NEVIDÍ, POBÍHAJÍ PO OMÍTCE A ŠUSTÍ. A MŮJ POKOJÍČEK JE STEJNĚ VELKÝ JAKO NÁŠ STARÝ OBÝVÁK.

JE ALE JEDNA VĚC, KVŮLI KTERÉ JSEM OCHOTNÁ NAŠIM TO PŘESTĚHOVÁNÍ ODPUSTIT A KTERÁ BY SE NIKDY NESTALA, KDYBYCHOM ZŮSTALI VE STARÉM BYTĚ. VLASTNĚ DVĚ VĚCI.

S DOMEM JSME KOUPILI KOČKU BARČU. JE ČERNÁ S BÍLÝM BRÍŠKEM, NÁPŘENKOU A TLAPKAMI A CHOVÁ SE JAKO PRÁVÁ DÁMA. DĚLÁ SI, CO CHCE, ALE DĚLÁ TO, JAK TATÍNEK ŘÍKÁ, S NOBLESOU. KOČKY JSOU VŠECHNY

TAJEMNÉ A BARČA DVOJNÁSOB, A TO JE SUPER. KONEČNĚ MÁM JINÉ ZVÍŘE NEŽ ŽELVU PÍDU, PROTOŽE V PANELÁKU MI NAŠI NIC CHLUPATÉHO DOVOLIT NECHTĚLI. ANI MYŠ NEBO KŘEČKA, NATOŽPAK POTKANA. TO JE PRVNÍ PRIMA VĚC. TA DRUHÁ JE, ŽE JSEM NA PŮDĚ VE STARÉ TRUHLE NAŠLA KOUZELNÝ ATLAS. NA PRVNÍ POHLED VYPADÁ JAKO STARÝ ŠKOLNÍ DĚJEPIŠNÝ ATLAS, ALE HODNĚ STARÝ, PROTOŽE JE VÁZANÝ V KŮŽI A TA KŮŽE JE UŽ DOST OHMATANÁ. NA PRVNÍ STRANĚ JE NAPSÁNO:

Atlas
Historický
od
.....
..
.....
Sestavený

OD KOHO SESTAVENÝ, TO NEJDE PŘEČÍST, PROTOŽE JE TAM KAŇKA. NA DALŠÍCH STRÁNKÁCH JSOU MAPY. VĚTŠINOU JSOU TO MAPY EVROPY, ALE NAŠLA JSEM TAM I MAPY JINÝCH SVĚTADÍLŮ. NEJSOU BAREVNÉ JAKO V NORMÁLNÍCH ATLASECH, ALE ZAŽLOUTLÉ A NAKRESLENÉ VYBLEDLÝM HNĚDÝM INKOUSTEM. TAM, KDE JE LES, JE MÍSTO ZELENÉ BARVY SPOUSTA MALÝCH STROMEČKŮ. MĚSTA NEJSOU VYZNAČENÁ KOLEČKEM, ALE OPAVDU JE TAM NAMALOVANÉ MALÉ MĚSTEČKO, VĚTŠINOU S HRADBAMI A S BRÁNOU, NEBO JENOM HRAD NEBO VESNIČKA. TAM, KDE MAJÍ BÝT HORY, JSOU NAKRESLENÉ RŮZNĚ VELKÉ KOPEČKY A V MOŘÍCH PLAVOU VELRYBY A VŠELIJAKÉ NESTVŮRY A PLUJÍ PO NICH KORÁBY S PLACHTAMI. NĚKDE JE PRÁZDNÁ PLOCHA A NA NÍ JE NAPSÁNO HIC SUNT LEONES. ZJISTILA JSEM, ŽE TO ZNAMENÁ ZDE JSOU LVI A PSALO SE TO DO MAP NA MÍSTA, KTERÁ JEŠTĚ NEBYLA PROZKOUMANÁ A NI-KDO NEVĚDĚL, CO TAM JE. TAKOVÁ UŽ DNEŠKA ASI NEJSOU, A TO JE ŠKODA.

KDYŽ SÁHNU NA MAPU, PŘENESE MĚ ATLAS DO MINULOSTI.
OPRAVDU.

UŽ SE MI TO STALO NĚKOLIKRÁT.

A MÁM DŮKAZY, PROTOŽE KDYŽ V MINULOSTI NĚCO DOSTANU, VRÁTÍ SE TO SE MNOU K NÁM NA PŮDU. TYHLE SUVENÝRY SI SCHOVÁVÁM DO KRABICE POD POSTELÍ. UŽ TAM MÁM NÁHRDELNÍK OD KARLA IV. A VYŘEZÁVANÝ DRAHOKAM A SANDÁLY Z POMPEJÍ A DALŠÍ VĚCI.

SNAŽILA JSEM SE VYZKOUMAT, JAK ATLAS FUNGUJE, NA NĚCO UŽ JSEM PŘIŠLA. ČÍM DĚLE NECHÁM RUKU NA MAPĚ, TÍM DĚLE JSEM V MINULOSTI. DO MINULOSTI SE DOSTANU VŽDYCKY OBLEČENÁ TAK JAKO LIDÉ, KTERÍ TAM ŽIJÍ, ALE JAKMILE SE VRÁTÍM NA PŮDU, MÁM NA SOBĚ ZASE SVOJE ŠATY. A V MINULOSTI TAKÉ VŽDYCKY UMÍM MLUVIT JAZYKEM, KTERÝ SE TAM POUŽÍVÁ.

ZATÍM JSEM JEŠTĚ NEPŘIŠLA NA TO, JAK SI VYBRAT, KAM DO MINULOSTI SE DOSTAT. SNAD NA TO ČASEM PŘIJDU, PROTOŽE MÁM JEDEN ZÁVAZEK, KTERÝ BYCH RÁDA SPLNILA. PŘI SVOJÍ PRVNÍ CESTĚ DO MINULOSTI JSEM SE SETKALA S ŘECKÝM HRDINOU ACHILLEEM. STRAŠNĚ SE HÁDAL S JINÝM BOJOVNÍKEM. KDYŽ JSEM SE VRÁTILA, VŠECHNO JSEM SI O NĚM ZJISTILA A DOZVĚDĚLA JSEM SE, ŽE SE KVŮLI TĚ HADCE URAZIL A TRUCOVAL A ODMÍTAL DÁL BOJOVAT VE VÁLCE A ŽE PAK ŠEL JEHO PŘÍTEL PATROKLOS DO BOJE V JEHO ZBROJI, ALE PROTOŽE NEBYL TAK DOBRÝ VÁLEČNÍK JAKO ACHILLEUS, NEPŘÁTELE HO ZABILI. ROZHODLA JSEM SE, ŽE SE TAM VRÁTÍM A BUDU ACHILLEA VAROVAT, ŽE KDYŽ BUDE TVRDOHLAVÝ JAKO MEZEK, ZTRATÍ NEJLEPŠÍHO KAMARÁDA. ALE ZATÍM JSEM SE TAM ZNOVU NETREFILA, A TO UŽ JSEM V MINULOSTI STRÁVILA PODSTATNĚ VÍC ČASU NEŽ V NAŠEM NOVÉM DŮMĚ.

TAKY MÁM PODEZŘENÍ, ŽE KOČKA BARČA MÁ S ATLASEM NĚCO SPOLEČNÉHO. JENOM NEVÍM, CO...

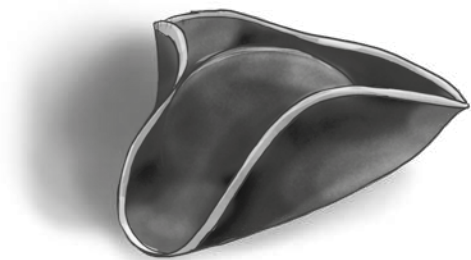

ČÁST PRVNÍ

ZAMILOVANÝ DRAGOUN

Kapitola 1

Bára měla co dělat, aby jí nevypadly oči z důlků a nezůstala s pusou dokořán, nebo, jak četla v jedné hodně staré knize na půdě u babi jizerské, aby nezůstala s *ústý zejícími*. Ne s ústy zaječícími. Zejícími. Jako když se řekne, že někde zela díra. To je dost zajímavé sloveso, protože se dá říct, že něco zeje nebo zelo, ale už ne že bude zít nebo zet nebo... Prostě a stručně, Bára nevycházela z údivu.

Měli totiž první hodinu přírodopisu a poprvé viděli pana učitele Sedláře. On totiž ten druhý den školy, když měli mimořádný rozvrh a každý z učitelů jim přišel říct, jaké mají mít sešity a tak, chyběl a vzkázal jim to po paní učitelce třídní.

Pan učitel Sedlář byl asi tak starý jako Bářin tatínek, měl úplně vyholenou hlavu, neuspořádanou tmavou bradku, v jednom uchu náušnici jako pirátský kapitán a pod vytahaným zeleným trikem ramena, za jaká by se nemusel stydět ani profesionální zápasník. A přinesl si notebook.

Skinhead, usoudila Bára. My budeme mít na příroďák skinheada. A to se jako smí, aby ve škole učili skinheadi?

Pan učitel Sedlář se zazubil a řekl:

„Čau, vy chásko jedna!“

Řekl to velmi láskyplně.

„Čau,“ odpověděl mu Jílek.

Debil, pomyslela si Bára jako obvykle na Jílkovu adresu.

Pan učitel Sedlář se rozřehtal, div nespadol ze židle.

„Čau,“ zamával Jílkovi a Jílek se rozpačitě tlemil, protože pan učitel zareagoval úplně jinak, než Jílek čekal. Třeba paní učitelka Zounarová by se rozčílila, v což Jílek doufal. Sedlář ho převezl.

„Hele, ale na tykačku nepůjdeme,“ upozornil pan učitel Jílka. „Na to musíš ještě aspoň půl metru vyrůst.“

Týna a Anče se pochechtávaly a Jaroušek se tvářil jako kamenný lev, protože místo aby se věnovali přírodopisu, tady probíhala *naprosto* nevhodná konverzace mezi debilem Jílkem a panem učitelem, který vypadal úplně jinak než všichni učitelé dohromady a Jarouška to poněkud popouzelo. Byl totiž přesvědčen, že pan učitel má v první řadě vypadat *seriózně*, což znamená, že krajně nepřijatelné je i to, aby nosil džíny místo kalhot s nažehlenými puky, a na panu učiteli Sedlářovi byly k Jarouškovu znechucení džíny to nejsérióznější. Navíc zatím nemohl uplatnit žádné ze svých *encyklopedických* znalostí, což bylo také k vzteku.

„Tenhle rok se máme probírat kytíčkami,“ oznámil jim pan učitel, co už všichni pochopili podle toho, že na učebnici přírodopisu byla fotografie rozkvetlé sedmikrásky a uvnitř obrázky mechů, lišejníků, květin a stromů. „Ale mě by nejdřív zajímalo, co vůbec o přírodě víte tak nějak jako obecně. Co vás nejvíc baví. Tak třeba... Jaké znáte nejzvláštější zvíře?“

Bára zpozorněla.

To byla záludná otázka. Učitelé se přece většinou ptají na něco, co už se děti naučily nebo aspoň měly naučit. Takže by třeba měl chtít, aby vyjmenovali pět jehličnanů a pět listnáčů, protože poznávat stromy se učili v přírodovědě na prvním stupni. Nebo něco takového. Ale nejzvláštější zvíře? Jaké zvíře může být nejzvláštější? Bylo vidět, že nad tím uvažuje celá třída. Jarouškovi se úplně kouřilo z uší, jak se usilovně snažil vymyslet správnou odpověď nejdřív ze všech.

„Pižmoň severní!“ zařval vítězoslavně, až sebou pan učitel Sedlář trhl.

„Pižmoň je fajn,“ uznal. „A proč myslíš, že je nejzvláštější?“

Jaroušek ztuhl jako hrouda mraženého tvarohu.

„No... protože...“ hledal honem zase tu nejsprávnější odpověď, jenže na otázku *proč myslíš* neexistuje odpověď z encyklopedie, a hlavně všechny odpovědi na tuhle otázku jsou správné, takže byl málem v koncích. „Protože žije ve Skandinávii!“ vycenil pak vítězoslavně svoje obrovské křivé řezáky. Bára usoudila, že tlustí zrzaví chlapečkové s encyklopedickými znalostmi by měli být zakázáni. Zákonem.

„No ale tam žije třeba i sob, los, polární liška a spousta dalších zvířat,“ pokrčil rameny pan učitel, jako že tohle zdůvodnění mu nestačí. „Co je zvláštějšího zrovna na pižmoňovi?“

„Pyžamoň!“ zahýkal Jílek. „Pyžamoň!“

Bára dospěla k názoru, že zákonem by měli být zakázáni i debilové s rovnátky typu Jílek.

„To zvíře nosí pyžamo!“ hýkal Jílek dál a pan učitel se při té představě rozchechtal tak, až se ohýbal v pase. Jaroušek byl rudý vzteky, což Báře znatelně zvedlo náladu.

Pak vzal Sedlář křídlo a napsal na tabuli pod sebe:

pižmoň

pyžamo

„Ono to sice zní dost podobně, ale nijak to nesouvisí,“ řekl, když už mohl popadnout dech. „Navíc, ve Skandinávii by mu bylo pyžamo k ničemu, tam by potřeboval spíš pořádný spacák, je tam dost zima.“

„Spacákoň!“ zaradoval se Jílek a Jaroušek se po něm zle podíval. Pan učitel si ale Jílka nevšímal a rychle něco hledal v notebooku. Za chvíli vítězoslavně otočil obrazovku ke třídě.

„To je pižmoň,“ ukázal jim fotografii zvířete, které Bára okamžitě překřtila na ovcokrávu, protože to vypadalo jako něco mezi ovci a krávou, mělo to dlouhé tmavé chlupy a nebezpečně zatočené rohy.

„Latinsky se to jmenuje *Ovibos moschatus*. *Moschatus* znamená pižmový, správně bychom mu asi měli říkat tur pižmový, ale to by to muselo v latině znít *Bos moschatus*. *Bos* je tur. *Ovibos* je,“ pan učitel se trochu zamyslel, „*ovibos* je ovcokráva.“

Bára radostí vypískla. Uhádlá to!

„Proč kvičíš?“ zeptal se jí pan učitel, ale ne takovým tím způsobem, kterým učitelé dětem vlastně chtějí říct *nekvíč*, ale protože ho to opravdu zajímalo.

„Já jsem tomu v duchu řekla ovcokráva, když jsem to viděla!“ hlásila nadšeně Bára.

„Super!“ zaradoval se pan učitel. „To je přece úžasné, jak ty názvy odpovídají, ne? Taky by to mohla být krávovice,“ zauvažoval.

Jaroušek se tvářil jako sedm čertů, protože *jeho* pižmoň severní přece není žádná ovcokráva, natožpak krávovice. Ale Jílkovi se to líbilo a hýkal radostí.

Mondéna Simona zvedla ležérně ruku. Zacinkalo to jako zvonkohra, protože ji měla ověšenou náramky.

„Co je to tur?“ zeptala se okázale znuděně.

„To je přece třeba slepice,“ usadila ji Andrejka, na kterou ramena pana učitele udělala docela dojem a chtěla se *blejsknout*.

Ale *neblejskla* se.

Pan učitel na okamžik ztuhl, jako by Andrejce z uší vyletěl párek holubů, ale místo aby nahlas řekl, že je úplně blbá, což si v tu chvíli myslela Bára, napsal na tabuli:

KUR X TUR

Píchl prstem do slova KUR a řekl:

„Slepice.“

Pak ukázal na slovo TUR a řekl:

„Kráva.“

„Andrejka a Simonka,“ zahuhlala polohlasem Anče.

„Nebo vopácně,“ přitakala Týna a Bára si zuřivě začala zapisovat do sešitu, aby si pan učitel nevšiml, jak se směje. Možná to v té třídě nebude až tak strašné.

„A co znamená pižmoň?“ zeptala se Anče. „Když to není jako od pyžama?“

„Víte co? Zkuste to do příště zjistit, ať se dneska dostaneme ještě k dalším zvláštním zvířatům, jo?“ navrhl pan učitel. „Další zvláštní zvíře!“ zavlel a třída ztichla, jak všichni chtěli vymyslet ještě zvláštější zvíře, než je pižmoň, pyžamoň a spacákoň dohromady.

„Želva!“ vykřikla Bára, protože chtěla panu učiteli udělat radost. Jaroušek se otočil a znechuceně zavrtěl hlavou, jako že to snad ani není možné, aby si někdo v šesté třídě myslel, že želva je nějaké zvláštní zvíře.

„Želva je naprosto *boží* zvíře!“ z pana učitele nadšení téměř odkapávalo. „A proč je podle tebe želva nejzvláštější zvíře?“

„Protože si s sebou nosí domeček a protože několik měsíců v zimě dokáže spát a nežrat,“ řekla Bára. Pídu dávali přes zimu do spodní přihrádky v ledničce.

„Skvělé!“ zaradoval se pan učitel. „Jo! Kdo zná ještě nějaké zvíře, které prospí celou zimu?“

„Medvěd hnědý a medvěd brtník!“ zazmítal se potěšeně na židli Jaroušek, protože konečně došlo na encyklopedické znalosti.

„Netopýr!“ přidala Týna.

„Můj táta!“ zahulákal Jílek.

„Ježek,“ nechala se strhnout Andrejka, přestože se hovor *netočil* kolem laků na nehty.

„Jako fakt?“ protáhla Simona, protože o jezkovi si do té chvíle myslela, že jenom nosí na bodlinách jablíčka. Což není pravda, neboť ježek je hmyzožravec.

„No super, vy toho víte!“ radoval se pan učitel a Bára zjistila, že jí náušnice v uchu a vyholená hlava už vůbec nevadí. Konec konců, Maimose v Egyptě chodil také holohlavý a byl hrozně fajn.

Jaroušek se začal zuřivě hlásit.

„Copak?“ zeptal se ho pan učitel.

„Já jsem jenom chtěl připomenout, že máme probírat *botaniku*, a teď jsme celou dobu dělali *zoologii*,“ řekl trochu škrobeně Jaroušek a schválně použil cizí slova, aby všichni viděli, jak je vzdělaný.

„Já vím,“ kývl pan učitel. „A jsem moc rád, že jsi poznal rozdíl.“

Jílek zakdákával smíchy a chvíli sebou na znamení veselí tloukl o lavici.

„No a proč se tedy nevěnujeme *botanice*?“ stál na svém Jaroušek.

Bára čekala, co pan učitel udělá. Jestli Jarouška setře, seřve nebo začne vykládat kytičky.

„Chtěl jsem, abyste si uvědomili, jak je to všechno propojené,“ řekl místo toho vlídně pan učitel. „Děti většinou víc zajímají zvířata než kytky, tak jsem začal od zvířat. Ale přes ně bychom se za chvíli k rostlinám dostali. Třeba ten pižmoň. To je býložravec. A co může chudák v té Skandinávii žrát? Vždyť se pohybuje i v takových nadmořských výškách, kde převažují mechy a lišejníky. Živí se mechem a lišejníky? Nebo mu stačí ta troška trávy, co se tam vyskytuje? Už jsme u rostlin, a ještě jsme se zachechtali. Jakmile si na tuhle hodinu vzpomenu, vždycky si představím pižmoně v pyžamu a hned mi to zvedne náladu.“

„Spacákoň,“ připomněl ještě Jílek.

„No, ale jestli vás to takhle nebaví, tak můžeme normálně,“ rozhodil rukama pan učitel. „Koukneme se, co nám píšou v učebnici, a pojedeme pěkně stránku po stránce.“

Jaroušek se nadšeně usmíval, protože *přesně* takhle si to představoval, ale zbytek třídy se zoufale rozvrěstl.

„Óká,“ řekl pan učitel. „Užijeme si s... legraci, ale budete taky makat, sebranko, nemyslete si.“

Sebranka horlivě kývala hlavou.

To je fakt zajímavý, pomyslela si Bára. Až do páté třídy mě nejvíc bavila matika. Vlastivědu jsem nesnášela a přírodověda mě nudila. Teď mluvju dějepis, protože cestuju do minulosti, a jak to tak pozoruju, přírodák budu asi milovat taky.

„Slegrace,“ opakoval po panu učiteli Jílek. „Slegrace.“

„Bez toho s na začátku, prosím,“ upozornil ho pan učitel a Anče se hihňala do dlaně.

Bára si vzala notýsek a růžovou gelovku a napsala si:

Zjistit, proč je pižmoň pižmoň.

Protože to teda *fakt* chtěla vědět. A taky to na příští hodině chtěla panu učiteli Sedlářovi říct, aby měl radost, jak to hezky našla.

K obědu byly karbanátky s bramborovou kaší, a to měla Bára ráda.

„Co bylo ve škole?“ zeptala se maminka, když Báře polévala kaši rozpuštěným máslem.

„Máme úplně *bombovýho* učitele na přírodák,“ hlásila nadšeně Bára. „Máme zjistit, proč je pižmoň pižmoň. Budu muset na internet.“

„Nebudeš,“ ubezpečila ji maminka. „Pižmoň je určité od slova *pižmo*.“

„No a co je pižmo?“

„Na to se podívej do Machka nebo do Holuba.“

„A to je jako co?“ zeptala se znechuceně Bára, protože tušila, že to budou nějaké knihy. Tušila správně.

„Etymologické slovníky,“ řekla maminka.

„Ety... co?“

„Etymologické. Etymologie je věda o vzniku a původu slov.“

To mám za trest, pomyslela si Bára. Kdyby maminka nebyla překladatelka, ale prodavačka v zelenině, mohla bych si teď klidně pižmoně vygooglovat na internetu. Ale já se budu muset probírat slovníkama.

„Jenže já mám taky zjistit něco o pižmoňovi jako o tom zvířeti.“

To sice za domácí úkol nedostali, ale pan učitel Sedlář by z toho určitě měl radost a o zvířatech zase doma tolik knih neměli, takže šance dostat se k internetu se touto válečnou lstí poněkud zvýšila.

„Aha. Tak to ano. Nejdřív mi přijď ukázat, co jsi našla v tom Machkovi, a pak ti zapnu počítač.“

„Nemohla bych k Vánocům dostat svůj, abyste mi ho nemuseli pořád zapínat ty s taškou? My jsme ve staré škole přece chodili na počítače, já to umím.“

„Nemohla,“ odušila maminka tónem, který naznačoval, že o tom se dál bavit nebude. „Takhle jdeš na počítač, jen když potřebuješ. Kdybys měla svůj v pokojíčku, kdoví, kolik hodin bys na něm trávila.“

Bára se načurčila. Jak to může maminka vědět?! Nijak, ale hned ji podezírá z nejhorsího. Už abych byla velká a mohla si věci dělat podle svého, vzdychla v duchu.

„A kde je ten Machek?“ zeptala se nahlas.

„U tatínka v pracovně, myslím, že je na polici u okna. O víkendu budeme muset přebrat ty krabice s knihami po babi dejvické a dát je konečně do knihovny.“

„Já je pomůžu srovnávat, jo?“ nabídla se hned Bára. Sláva, nebude muset pokaždé přehrabávat bedny knih, když bude hledat něco o minulosti.

„To budeš moc hodná,“ usmála se maminka. „A ještě jedna příjemná zpráva – kolem čtvrté přijde ladič.“

„Hurá,“ zaradovala se Bára. Ladič měl přijít už minulý týden, ale dostal chřipku, a tak bylo pianino po stěhování pořád ještě rozladěné tak, že se na něm nedaly hrát stupnice. Tam je to totiž slyšet mnohem víc, než když se hraje etuda nebo přednes. „Tak já jdu hledat, abych to měla, než dorazí.“

Maminka kývla, jako že ano, a Bára vyběhla nahoru.

Vzhledem k tomu, že budu moct kvůli pižmoňovi na internet, zamyslela se, když si nesla do pokojíčku z tatínkovy pracovny Machka a Holuba, měla bych toho využít a provést další pokusné cesty do minulosti. Třeba potom budu potřebovat na internetu něco zjistit, protože v encyklopedii všechno nenajdu.

Rychle prolístovala oba slovníky a do sešitu na přírodopis si napsala:

Pižmo je z latinského slova bisamum a to je z hebrejského besem a to znamená vůně.

Netrvalo to ani tak dlouho.

Radostně odhopkovala do kuchyně. Cestou nezapomněla pohladit vyřezávanou hlavičku na zábradlí, aby jí schody nepodrazily nohy, až půjde zpátky nahoru.

„Už to mám!“ hlásila. „Pižmo je vůně!“

„Já si to nemyslím,“ řekla maminka a podtrhla si něco v textu, který zrovna překládala.

„Jojo,“ trvala na svém Bára a přečetla jí ze sešitu, co si tam napsala.

„Moje milá, z toho, co sis tam napsala, ale nevyplývá, že pižmo je vůně.“

„Jak to?“ zamračila se Bára.

„Besem je vůně. Jenže pižmo už může mít jiný význam.“

„Ale to tam nebylo!“ bránila se Bára.

„No tak se koukni ještě do slovníku cizích slov. Byl hned vedle Machka.“

Bára protočila panenky a nasadila takový výraz, že maminka měla co dělat, aby jí rovnou jednu nestříhla.

„A upaluj!“ zvýšila hlas.

Bára se otráveně odšourala nahoru. Proč by měla lézt do třetího slovníku? Stejně to tam nebude!

Jenže bylo.

Pišmo – vonný, až nepříjemně páchnoucí výměšek ze zvláštních žláz některých živočichů (například kabara, bobra, ondatry), používaný ve voňavkářství.

Proč se ve voňavkářství používá až nepříjemně páchnoucí výměšek? Co je to kabara? A proč tu není ani slovo o pižmoňovi? honilo se Báře hlavou, když odložila propisku. Málem začala znovu listovat slovníkem, ale včas se zarazila. To si najde za chvíli na internetu, ale než mamince řekne, aby jí počítač zapnula, musí ještě provést průzkumnou cestu do minulosti. A stihnout to dřív, než přijde ladič.

Sebrala propisku a papíry s tabulkami, do nichž si zapisovala, která mapa ji kam odnesla, a vyběhla na půdu. Rozložila si papíry na prkennou podlahu a zahloubala se nad nimi. Zatím vypadaly takto:

MAPA ČÍSLO	MÍSTO	ČAS
1	ČESKÁ REPUBLIKA, PRAHA	KVĚTEN 1945
2	IZRAEL, OÁZA V POUŠTI	587 PŘ. N. L.
3	?	PRAVĚK, DOBA KAMENNÁ, PŘED NAŠÍM LETOPOČTEM, PŘED 40 000–4200 LETY
NĚKDE DÁL	TRÓJA	ASI 1200 PŘ. N. L.
NĚKDE DÁL	PAŘÍŽ	JARO 1330
NĚKDE DÁL	POMPEJE	ČERVEN–ČERVENEC 79
NĚKDE DÁL	KYJEVSKÁ RUS	NĚKDY V LETECH 990–996
NĚKDE V PŮLCE	EGYPT	KOLEM R. 2500 PŘ. N. L.

MAPA Č. 1

POKUS ČÍSLO	MÍSTO	ČAS
1	ČESKÁ REPUBLIKA, PRAHA	KVĚTEN 1945
2	JAPONSKO	ŘÍJEN 1600
3	BRITSKÁ LOĎ NA MOŘI MEZI BRITÁNIÍ A USA	26. ZÁŘÍ 1812 NEBO TROŠÍČKU POZDĚJI
4	ČESKÁ REPUBLIKA, PRAHA-VÍTKOV (A POTOM BECHYNĚ A TÁBOR, ALE TAM JSEM DOŠLA PĚŠKY)	14. 7.–23. 8. 1420
5	ČESKÁ REPUBLIKA, PRAHA	ŘÍJEN 1600
6	ČESKÁ REPUBLIKA, TEREZÍN	ZÁŘÍ 1944

Ať si nad tím Bára lámala hlavu, jak chtěla, moudrá z toho nebyla. Pořád v tom neviděla žádný systém.

Třeba záleží i na tom, který den v týdnu nebo v kolik hodin do atlasu sáhnu, rozumovala. Jenže to už do tabulek připsat nešlo. Nebo na postavení hvězd, a to nešlo ani zjistit. Nebo mám ještě málo *studijního materiálu*, usoudila. Dějiny jsou přece strašně dlouhé, ve škole jsou na to čtyři učebnice a já mám u první mapy jenom šest pokusů. To bude tím. Musím jich mít aspoň... Aspoň dvacet. Tak jdeme na to.

Bára vytáhla z truhly atlas, položila ho na zem vedle svých záznamů a otevřela ho na první stránce. V tom se ozval dusot, jako by se půdou hnal zdivočelý mamut a po papírech se sklouzla Barča s vytasenými drápkami. Radostně vyskočila do výšky, protože to bezvadně zašustilo, znovu dopadla na papíry a začala je cupovat.

„Jedeš!“ zajčela Bára a vrhla se po ní. Barča se, nadšená, že konečně bude pořádná zábava, vymrštila asi metr do vzduchu, s koketně vyhrbeným hřbítkem přistála o tři metry dál, laškovně cupkala po špičkách a lákala Báru ke hře.

„Ňrrrr-ňa! Ňaurrr! Ňaaaurrrňa!“

„Podívej, jak jsi mi to rozškubala!“ zoufala si Bára nad zmuchlanými papíry prořezanými ostrými kočičími drápkami a snažila se je aspoň trochu uhladit.

Barča se s dychtivě vykulenými očima příkrčila, připravená zdrhnout při prvním Bářině pokusu ji chytit. Jenže Bára se k tomu neměla.

„Ňr?“ zeptala se překvapeně Barča, které nešlo na rozum, proč vydařeně začatá hra nepokračuje.

„Nebudu si s tebou hrát,“ odsekla Bára. „Zničila jsi mi tabulky. Navíc dupeš jako slon a maminka to uslyší a já budu muset dolů.“

Barča se postavila, dvěma líznutími si upravila neposlušné chlupy na boku, které se jí při těch skopičinách rozježily, neuspěchaným krokem pravé dámy došla k Báře a otřela se jí o loket. Bára ji pohladila po aksamitovém kožíšku.

„Má přijít ladič, tak jen na chvílku,“ řekla a zapíchla prst doprostřed mapy na první straně. Půda se zahoupala.

